

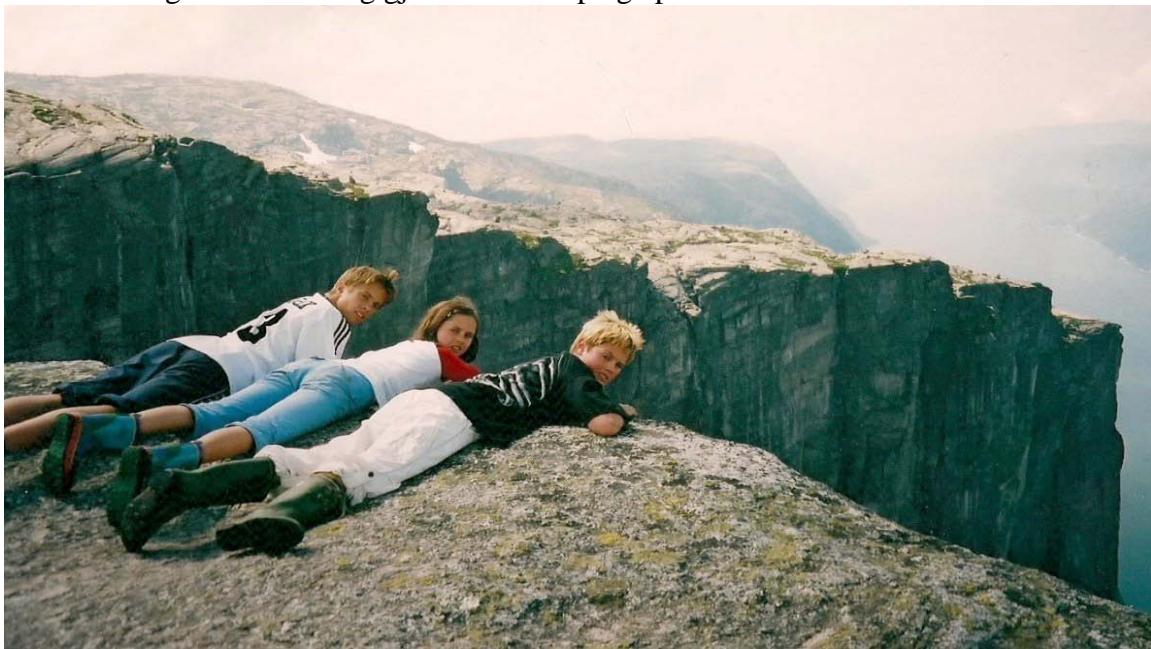

Børges Blue corner

BBC 8. DET ER FERIELUFT OVER LANDET

Med denne omskrivningen av musikeren og poeten Åge Samuelsen mener jeg å si at dette blir den siste corner'en før de fleste av oss tar en mer eller mindre velfortjent sommerferie. Selv er jeg en enkel sjel, og har vel ikke behov for større atterkveik, eller vederkvegelse som det heter på bokmål, enn en tur til mitt kjære Rogaland og til det nesten like kjære Valdres. Jeg tenker vel at de fleste av dere andre gjør mer "spektakulære" ting enn dette, selv om jeg har folkeflertallet på min side: De fleste nordmenn har helt ordinære ferier, i form av opphold på hytte eller besøk til slekt og venner – det siste mesterlig parodierte av Martin Ljung i hans Ester-sketsj, for de som husker svensk humor fra 1960-tallet. Hvordan kan det da ha seg at jeg titt og ofte tar meg i å tro at jeg er en særing, og det som verre er, når jeg ikke trækker rundt på den kinesiske mur, driver rundt på thailandske småøyer eller skuer utover fra toppen av egyptiske pyramider? Kan det skyldes at folk som reiser på flotte ferier snakker mer om sine ferier enn det vi andre gjør? I så fall har jeg et forslag til alle som har like trauste ferievaner som meg selv, og som synes at det er lite å slå i bordet med: Snakk mye om hvor fantastisk det er! Fyll matpauser og lignende situasjoner til langt uti november med hvor fantastisk dere har hatt det. Trekk fram de mest banale ting – ferie er jo å koble av. Snakk høyt og dramatisk, og overgå dem som har brukt en halv årslønn på å stresse verden rundt. Jeg sier som Arne Paasche Aasen: Vi må "... lære å elske de nære ting.", fra diktet som visesangeren Ivar Simastuen laget melodi til og gjorde til landeplage på 1970-tallet.

Noe går det da an å oppleve i Norge også. I alle fall går det an å ligge på magen og stirre 1000 meter rett ned en fjord, nærmere bestemt Lysefjorden. Fra Kjerag.

En svært nær ting, om enn litt på siden av ferie, er den mye omtalte og nylig arrangerte Morodalsfestivalen, som gikk av stabelen lørdag 19. juni. Også i år var værgudene slemme mot denne stigende stjernen på den norske festivalhimmelen. Det var akkurat som de tenkte at "Mennesker med utviklingshemning er i like godt humør samme hvordan været er." Det verste er at de kanskje hadde rett: Til tross for til dels kraftig regn, fikk jeg absolutt inntrykk av at folk var kjempefornøyde, særlig de som må regnes blant dem med utviklingshemning. I

mange sammenhenger har jeg forfektet at særlig vesentlige grader av utviklingshemning kan være en glimrende buffer mot mye av det verbale tankespinnets som kan føre til angst, depresjon og det som verre er hos oss andre. Ikke minst, og logisk nok, er evnen til å bekymre seg langt mindre hos de som ikke har så mange verbale redskaper til å bekymre seg med – et kjent og velbrukt poeng innenfor ACT. Selv om jeg har lite forskning å slå i bordet med, tar jeg for gitt at evnen til å bekymre seg over været kan være like beskjeden som evnen til å skape seg et verbalt grunnlag for ulike psykiske plager innenfor denne gruppen. Dette betyr at tanker som ”Tro om det begynner å regne snart? Da blir det ikke noe hyggelig” sjeldnere ødelegger stemningen hos de som er så heldige, i alle fall i noen sammenhenger, at de har IQ under for eksempel 50. På festivalen møtte en gammel kjenning som må sies å ha en relativt opplagt utviklingshemning. Han smilte fra øre til øre i det verste styrtregnet. Min teori er med andre ord bevist! La oss derfor håpe inderlig på skikkelig drittvær neste år også! Skal vi si fire timer opphold og tre timer regn?

Da får det heller stå sin prøve at det blant oss ”normalfungerende” var litt klaging på været. Ikke for det, jeg synes at mange også i den ”kategorien” tok det forbausende pent. Kanskje var det de ”utviklingshemmedes” positive holdninger som smittet, det vil si modellering langt på vei. Igjen er det altså ikke godt å vite hvem som fungerer godt og dårlig i ulike situasjoner...

I løpet av festivalen kom jeg borti nok et eksempel på at utviklingshemning kan ha sine fordeler: Jeg traff igjen en pasient som jeg hadde å gjøre med på et psykiatrisk sykehus for over 20 år siden. Han kjente meg igjen før jeg kjente ham igjen! Mannen var nok feilplassert i mange år. Nå så det ut som han var kommet på rett hylle, og at han hadde det svært godt. I alle fall virket det som han befant seg svært vel blant mennesker med IQ noe under snittet. Det er vel ”noe med” at kravene til fungering blir mindre og at opplevelsen av å komme til kort ikke blir så påtrengende så ofte. Kanskje dette er noe av grunnen til at mange av oss trives godt med å ha daglig omgang med personer som ikke er så kritiske til alle sosiale væremåter? Jeg vil imidlertid ikke ha på meg at jeg skal mene at utviklingshemning ikke kan ha ulemper. Ikke minst er det forbundet med større forekomst av kroniske sykdommer og andre plager. Men for de som får være friske...

En annen ”nær opplevelse” var lokallagets årlige sommerfest, på kvelden etter festivalen. Der var det opphold, men til gjengjeld bikkjekaldt, bortsett fra i badestampen. Vi var en gjeng på drøyt ti stykker, og mange holdt det gående til 4.30, ifølge det som sies på bigda i Odalen. Mange overnattet. Takk til Kari som stilte hytta til disposisjon, og maten var rett og slett himmelsk. I min alder er det ikke ofte jeg tør å spise tre porsjoner! Folk har sikkert nok å velge i, men for lokallaget er det veldig hyggelig at sommerfesten er i ferd med å bli en robust tradisjon. Vi snakker jo også om et lag som har vind i seilene som aldri før.

For å bevege meg over på atferdsanalytisk ”storpolitikk”, ser det ut til at det kan være grunn til å frykte at NTA har litt lite vind i seilene for tiden – det har i alle fall ikke dumpet ned noen tegn på det motsatte i *min* postkasse på en stund. Kan stoffmangel gjøre seg gjeldende? Et problem for NTA, og dermed for NAFO, er i alle fall at flere som er kompetente til å skrive i tidsskriftet, knapt gjør det. Det ser ut som de foretrekker mer meritterende og karrierefremmende virksomhet. Jeg sier som Gitlesen: ”Idealister publiserer nasjonalt, egoister publiserer internasjonalt.” Kloke ord, og selvsagt en del på spissen – NFUs leder er ikke den som er reddest for å synge ut. Selv har jeg vel gjort min verneplikt, i alle fall førstegangstjenesten. Dette kan belegges med at jeg i perioden 2006–2009 var:

- Eneforfatter på 182 sider med artikler, det vil si 27 % av alle artikkelsider.
- Medforfatter på 49 sider med artikler, det vil si 7 % av alle artikkelsider.
- Eneforfatter på 183 sider med medlemsstoff (reportasjer, intervjuer, bokanmeldelser, årsmøtereferater og lignende), det vil si 72 % av alle slike sider. (Ca. en tredjedel av disse sidene var bilder, som også var tatt av andre, ikke minst Ole Petter Østerbø.)

- Eneforfatter på 25 sider med debatt, det vil si 78 % av alle debattsider.
- I sum var jeg ene- eller medforfatter på totalt 439 sider, det vil si 45 % av alle sider.

Derfor er det kanskje ikke så rart at noen kalte NTA, og dets forgjenger Diskriminanten, for BBB, forkortelse for Børges Behavioral Bulletin, ikke ulikt forkortelsen BBC. I tillegg er det vel ingen hemmelighet at jeg jobbet temmelig mye med å omredigere og finpusse særlig mastergradsoppgaver til artikkelmanuskripter, før de ble klare for nærmere vurdering, eller "review", med tanke på publikasjon.

En av grunnene til at jeg trakk meg som redaktør var kritikk mot at medlemsstoffet utgjorde en for stor del av tidsskriftet. Jeg mener at dette ikke stemmer, og kan vise til følgende "statistikk" fra de fire årene jeg var redaktør:

- Totalt antall sider med artikler: 672. Dette er 70,5 % av alle publiserte sider.
- Totalt antall sider med medlemsstoff: 255. Dette er 26,2 % av alle publiserte sider.
- Totalt antall sider debatt: 32. Dette er 3,3 % av alle publiserte sider

For å plage dere med enda flere tall: De fire NTA-årgangene med meg som redaktør inneholdt totalt 972 sider. Det blir 243 sider per årgang, og 61 sider per nummer. Det er neppe til å unngå at dette er en standard som NTA kan bli målt etter framover. La oss derfor håpe at mange nok bretter opp armene, slik at NTA kan komme ut både regelmessig og fyldig. Jeg ønsker alle involverte lykke til med dette, selv om jeg gjør oppmerksom på at menneskelig skrøpeligheit kan opptre som smålighet: De færreste som trekker seg ut av noe håper nok at ting skal gå dramatisk bedre når andre tar over. På den andre siden er det vel få som er så bitre og hevngjerrige at de håper at ting skal gå helt i toalettet. Derfor gjentar jeg mitt lykke til!

Kritikk er en balansegang. Her en annen balansegang:
To unge menn med et 597 meters stup, også kalt
Preikestolen, ti cm bak hælene. Pappa var ikke helt obs...

Selv om jeg er betrakter meg som ferdig med førstegangstjenesten, kan jeg risikere å bli innkalt til repetisjonsøvelse. Jeg får se hvordan jeg reagerer hvis så skulle skje. Jeg får vel

ikke gjøre som da jeg i 1981 ble innkalt til Siviltforsvaret. I et anfall av ungdommelig radikalisme og idealisme hadde jeg nektet militæret og var 16 måneder i sivilteneste, nærmere bestemt på Nærlandheimen på Jæren, en gigantinstusjon på størrelse med Åkershagan og Emma Hjort. Jeg mente at de 16 månedene fikk holde, og kastet innkallingen til Siviltforsvaret i bosset. Etter hvert kom brevene rekommandert, men det forhindret ikke at jeg lot dem lide samme skjebne. En slik ”strategi” hadde neppe fungert like bra i dag – jeg fløt nok litt på at elektroniske arkiver fremdeles var science fiction. En god ting med siviltenesten var ellers at det var der jeg ble atferdsanalytiker. Så uten mine urealistiske, pseudopasifistiske ideer, som jeg bare kan beklage, hadde ikke vårt BBC eksistert.

Neida, se ikke bort fra at mitt navn på nytt vil figurere i NTA. Men først må jeg i alle fall gjøre meg ferdig med et manus om diagnostisering av landeplagen Aspergers syndrom som jeg holder på med. Artikkelen er vel et lite forsøk på å hindre at halve Norges befolkning etter hvert får diagnosen asperger! Akkurat det temaet er verdt å komme tilbake til i BBC.

Og bare en liten ting: Vår alles Kai-Ove er tilbake i jobb. Beina er stort sett i orden, og pusten er på bedringens vei. Han er ikke så veldig lei seg for at et muligens litt redusert oksygenopptak kan sette en stopper for en toppkarriere i ulike kondisjonsidretter.

God sommer, i inn- og utland!

Børge Holden, 27. juni 2010

Typisk sandnesjente. Det er mye flott i Norge!